

การพัฒนาความสามารถภาษาญี่ปุ่นของผู้เรียนชาวไทยผ่านการเรียนรู้ในประเทศญี่ปุ่น

Japanese Proficiency Development of Thai Students through Studying in Japan

กันต์ อาลัยญาติ, จิราวัฒน์ เทพพงษ์, วรณา ชินวิทย์ และสิริรัตน์ สันตโยภาส
Gun Arlaiyart, Jirawat Thapepong, Wanna Chinvigai and Sirirut Santayopas
อาจารย์ประจำหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาภาษาญี่ปุ่นธุรกิจ มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย
Bachelor of Arts Program in Business Japanese, Eastern Asia University

Received: October 2, 2019

Revised: November 14, 2019

Accepted: December 27, 2019

บทคัดย่อ

เพื่อการสร้างบุคลากรที่สามารถใช้ภาษาญี่ปุ่นในระดับดีเพียงพอที่จะเป็นแรงงานในภาคธุรกิจ มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย ร่วมมือกับมหาวิทยาลัยนานาชาติโกเบ ส่งนักศึกษาชาวไทยไปเรียนที่ประเทศญี่ปุ่นเป็นเวลา 1 ภาคเรียน เรียกว่า โครงการ One Semester Program ปัจจุบันมีนักศึกษาไปเรียนในประเทศญี่ปุ่นแล้วจำนวน 2 รุ่น การเรียนรู้ภาษาญี่ปุ่นโดยการอาศัยอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่เป็นภาษาญี่ปุ่นรอบตัวนักศึกษา ระยะเวลา 1 ภาคเรียน (4 เดือน) นักศึกษาทั้งสองรุ่นที่ผ่านมาสามารถพัฒนาความสามารถทางภาษาญี่ปุ่นให้สูงขึ้นได้

คำสำคัญ: ความสามารถภาษาญี่ปุ่น, ความร่วมมือระหว่างมหาวิทยาลัย, การเรียนรู้ภาษาญี่ปุ่น

Abstract

To develop personnel who can use Japanese at a good level sufficient to be a labor force in the business sector. Eastern Asia University Cooperate with Kobe International University send Thai students to study in Japan for 1 semester, called the One Semester Program. Currently, there were 2 academic-year of students studied in Japan. Learning Japanese by living in a Japanese environment for 1 semester (4 months), both groups of students could improve their Japanese language ability.

Keywords: Japanese Proficiency, Collaboration between Universities, Japanese Acquisition

บทนำ

ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศไทยและประเทศญี่ปุ่นดำเนินมาอย่างยาวนาน โดยในปี 2560 ที่ผ่านมาเป็นปีที่ความสัมพันธ์ทางการทูตไทยและญี่ปุ่นครบรอบ 130 ปี จากข้อมูลของหอการค้าญี่ปุ่นกรุงเทพ (2019) พบว่าบริษัทที่เข้ามาจดทะเบียนดำเนินกิจการในประเทศไทยมีจำนวนทั้งสิ้น 1,764 บริษัท จึงอาจกล่าวได้ว่าญี่ปุ่นเป็นหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจของไทย จากการเพิ่มจำนวนของบริษัทญี่ปุ่นในประเทศไทย เป็นสาเหตุให้มีความต้องการทรัพยากรมนุษย์ที่สามารถใช้ภาษาญี่ปุ่นได้อย่างดี จากข้อมูลของเจแปนฟาวเดชั่น (2015) พบว่าในช่วง 10 ปี ที่ผ่านมามีจำนวนของสถาบันที่เปิดสอนภาษาญี่ปุ่นเพิ่มสูงขึ้นด้วยเช่นกัน

จากสภาพการณ์ดังกล่าวทำให้มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซียเล็งเห็นถึงโอกาสที่จะผลิตบุคลากรเพื่อที่จะตอบสนองความต้องการของตลาดแรงงานญี่ปุ่นในประเทศไทย จึงจัดตั้งหลักสูตรภาษาญี่ปุ่นธุรกิจขึ้น ในปี 2558 เพื่อผลิตบุคลากรที่สามารถใช้ภาษาและเข้าใจวัฒนธรรมญี่ปุ่นเป็นอย่างดี ตลอดจนสามารถทำงานร่วมกับชาวญี่ปุ่นได้อย่างราบรื่น

อย่างไรก็ตามในประเทศไทยมีหลักสูตรและสถาบันที่เปิดสอนภาษาญี่ปุ่นอยู่ก่อนแล้วหลายแห่ง ซึ่งบางแห่งเน้นการสอนทักษะทางภาษาเพียงอย่างเดียว หลักสูตรภาษาญี่ปุ่นธุรกิจจึงต้องตั้งเป้าหมายหลักสูตรให้ชัดเจน และสร้างความร่วมมือกับมหาวิทยาลัยในประเทศญี่ปุ่น เพื่อให้หลักสูตรสามารถผลิตบัณฑิตที่ตรงตามความต้องการของแรงงานในปัจจุบัน มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซียจึงลงนามในบันทึกความเข้าใจกับมหาวิทยาลัยนานาชาติโกเบ เพื่อแลกเปลี่ยนนักศึกษาไปเรียนในประเทศญี่ปุ่น ซึ่งผู้เรียนนอกจากจะได้ใช้ภาษาญี่ปุ่นที่เรียนมาประยุกต์ใช้ในสภาพแวดล้อมจริงแล้ว ผู้เรียนยังมีโอกาสได้สัมผัสวัฒนธรรมความเป็นอยู่ของชาวญี่ปุ่น อันจะนำมาซึ่งความเข้าใจในวิถีการดำเนินชีวิตของชาวญี่ปุ่นซึ่งจะเป็นสะพานเชื่อมให้นักศึกษาเกิดความรู้ความเข้าใจวัฒนธรรมญี่ปุ่นและเป็นประโยชน์ต่อการทำงานของนักศึกษาในอนาคต

หลักสูตรภาษาญี่ปุ่นธุรกิจ มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย

ความเป็นมาและโครงสร้างของหลักสูตร

หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาภาษาญี่ปุ่นธุรกิจ จัดการเรียนการสอนเป็นระบบ 4 ปี จัดการเรียนการสอนด้วยภาษาไทยและภาษาญี่ปุ่น เพื่อให้ผู้เรียนมีความสามารถภาษาญี่ปุ่นที่สูงขึ้น จึงกำหนดให้นักศึกษาไปเรียนในประเทศญี่ปุ่น ในชั้นปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ต่อเนื่องถึงชั้นปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 1 ของ โดยร่วมมือกับมหาวิทยาลัยนานาชาติโกเบ ประเทศญี่ปุ่น หลังจากกลับจากการเรียนในประเทศญี่ปุ่นแล้ว นักศึกษาจะเรียนรายวิชาภาษาญี่ปุ่นเพื่ออาชีพ ในภาคเรียนที่ 2 นักศึกษาต้องไปฝึกงาน ณ สถานประกอบการ เพื่อให้เกิดความรู้ ความเชี่ยวชาญตลอดจนการนำหลักวิชาการด้านความรู้ภาษาญี่ปุ่นและความรู้ด้านการดำเนินธุรกิจมาประยุกต์ใช้ควบคู่กันไป

หลักสูตรฯ มีหน่วยกิตรวมทั้งสิ้น 132 หน่วยกิต แบ่งเป็นประเภทรายวิชาดังนี้

1) หมวดวิชาศึกษาทั่วไป	30	หน่วยกิต
2) หมวดวิชาเฉพาะ	96	หน่วยกิต
(1) กลุ่มวิชาบังคับ	57	หน่วยกิต
(2) กลุ่มวิชาเลือก	39	หน่วยกิต
3) หมวดวิชาเลือกเสรี	6	หน่วยกิต

หลักสูตรกำหนดให้นักศึกษาลงทะเบียนเรียนรายวิชาเพื่อไปเรียนในประเทศญี่ปุ่นจำนวน 12 หน่วยกิต และมีรายวิชาฝึกงานทางภาษาญี่ปุ่นธุรกิจจำนวน 3 หน่วยกิต

ด้านการจัดการเรียนการสอน หลักสูตรฯ รับนักศึกษาทั้งที่มีพื้นฐานภาษาญี่ปุ่นและไม่มีพื้นฐานภาษาญี่ปุ่น โดยหลังจากผ่านกระบวนการคัดเลือกนักศึกษาที่มีคุณสมบัติตามเกณฑ์แล้ว ในช่วงปิดภาคเรียนก่อนเริ่มภาคเรียนที่ 1 หลักสูตรจัดการเรียนสัมฤทธิ์บัตรให้นักศึกษาเพื่อเตรียมความพร้อม และเรียนรู้ภาษาและวัฒนธรรมญี่ปุ่นเบื้องต้น ตั้งแต่ตัวอักษรและการออกเสียง เพื่อให้นักศึกษาเกิดความคุ้นเคยและปรับตัวได้ก่อนเริ่มเรียนในภาคเรียนที่ 1 โดยหลักสูตรตั้งเป้าหมายในการเรียนของแต่ละชั้นปีไว้ดังต่อไปนี้

เมื่อจบชั้นปีที่ 1 นักศึกษามีความสามารถทางคำศัพท์และไวยากรณ์ภาษาญี่ปุ่นขั้นต้น หรือระดับเทียบเท่าการสอบวัดระดับความสามารถภาษาญี่ปุ่นระดับ N5

เมื่อจบชั้นปีที่ 2 นักศึกษามีความสามารถทาง คำศัพท์และไวยากรณ์ภาษาญี่ปุ่นขั้นต้นในระดับที่สูงขึ้น หรือระดับเทียบเท่าการสอบวัดระดับความสามารถภาษา ญี่ปุ่นระดับ N4

เมื่อจบชั้นปีที่ 3 นักศึกษามีความสามารถทาง คำศัพท์และไวยากรณ์ภาษาญี่ปุ่นขั้นกลาง และภาษาญี่ปุ่น ที่ใช้ในแวดวงธุรกิจ หรือระดับเทียบเท่าการสอบวัดระดับ ความสามารถภาษาญี่ปุ่นระดับ N4-N3

เมื่อจบชั้นปีที่ 4 นักศึกษามีความสามารถทาง คำศัพท์และไวยากรณ์ภาษาญี่ปุ่นขั้นกลางถึงสูง และภาษา ญี่ปุ่นที่เกี่ยวข้องกับอาชีพ หรือระดับเทียบเท่าการสอบวัด ระดับความสามารถภาษาญี่ปุ่นระดับ N3-N2

ดังนั้นเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่หลักสูตรวางไว้ การทำความร่วมมือกับมหาวิทยาลัยในประเทศญี่ปุ่นเป็น สิ่งจำเป็น เพื่อให้นักศึกษาได้มีโอกาสเดินทางไปเรียนภาษา ญี่ปุ่นในสิ่งแวดล้อมจริง อันมีส่วนเอื้อให้นักศึกษาสามารถ เรียนภาษาญี่ปุ่นได้ดีขึ้น โดยขณะที่เรียนในประเทศญี่ปุ่น นักศึกษาต้องลงทะเบียนรายวิชาที่กำหนดไว้ในหลักสูตร ได้แก่ รายวิชาประสบการณ์ในประเทศญี่ปุ่น การค้นคว้า อิสระ การเขียนภาษาญี่ปุ่นเฉพาะเรื่องและภาษาญี่ปุ่นเพื่อ การสอบวัดความรู้ 2

แผนกนักศึกษาต่างชาติ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัย นานาชาติโกเบ

ความเป็นมาและหลักสูตร

แผนกนักศึกษาต่างชาติ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยนานาชาติโกเบก่อตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์ ที่จะส่งเสริมความสามาสรณ์ทางภาษาญี่ปุ่นให้แก่ นักศึกษาต่างชาติที่เข้ามาเรียนในประเทศญี่ปุ่น เพื่อเข้าศึกษาใน มหาวิทยาลัยนานาชาติโกเบทั้งระดับปริญญาตรีและระดับ บัณฑิตศึกษา โดยมีการรับนักศึกษาปีละสองครั้งคือในช่วง เดือนเมษายนและเดือนกันยายน มีทั้งหลักสูตร 1 ปี และ 1 ปีครึ่ง การจัดการเรียนการสอนมุ่งเน้นที่การพัฒนาทักษะ ทั้งสี่ด้าน โดยแบ่งเป็นรายวิชาต่าง ๆ ใช้เวลาเรียนทั้งสิ้น 15 คาบเรียนต่อสัปดาห์ รวม 15 สัปดาห์

นอกจากจะมุ่งเน้นด้านการพัฒนาทักษะทางภาษา ญี่ปุ่นแล้ว แผนกนักศึกษาต่างชาติ ยังส่งเสริมให้นักศึกษา ต่างชาติมีโอกาสได้แลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรมกับนักศึกษา ญี่ปุ่น ตลอดจนดูแลเรื่องชีวิตความเป็นอยู่ของนักศึกษา

รวมทั้งสรรหางานพิเศษให้นักศึกษาด้วย นอกจากนี้ยังมี ระบบ Student Assistants (SA) หรือนักศึกษาช่วยงาน ที่จะให้นักศึกษาชาวญี่ปุ่นมาช่วยเป็นพี่เลี้ยงในการเรียน ภาษาญี่ปุ่นให้แก่ นักศึกษาต่างชาติ ทำให้นักศึกษาที่ผ่าน การเรียนรู้โดยแผนกนักศึกษาต่างชาติ นอกจากจะมีความ สามารถทางภาษาญี่ปุ่นแล้วยังสามารถประยุกต์ใช้ภาษาใน สถานการณ์ต่าง ๆ ที่หลากหลายอีกด้วย

โครงการความร่วมมือระหว่างมหาวิทยาลัยอีสเทิร์น เอเชียและมหาวิทยาลัยนานาชาติโกเบ

โครงการความร่วมมือระหว่างทั้งสองมหาวิทยาลัย ใช้ชื่อว่า โครงการ One Semester Program มีวัตถุประสงค์ เพื่อให้ นักศึกษามหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเชียที่ศึกษาใน หลักสูตรภาษาญี่ปุ่นธุรกิจได้นำความรู้ที่เรียนที่ประเทศไทย ไปประยุกต์ใช้ในสิ่งแวดล้อมที่เป็นภาษาญี่ปุ่น เป็นการ กระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ในสถานการณ์จริง และจะได้รับ ประสบการณ์ด้านวัฒนธรรม เพื่อเสริมสร้างความรู้ความ เข้าใจ สามารถใช้ภาษาญี่ปุ่นในระดับที่สูงขึ้น ตรงตาม เป้าหมายของหลักสูตร

การจัดการเรียนการสอนในประเทศญี่ปุ่น

แผนกนักศึกษาต่างชาติรับนักศึกษาของ มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเชียตั้งแต่ปีการศึกษา 2560 รุ่น แรกจำนวน 8 คน และต่อเนื่องถึงปีการศึกษา 2561 จำนวน 16 คน เพื่อสนับสนุนให้นักศึกษามีโอกาสเพิ่มความสามารถ ด้านการสื่อสาร เพื่อเพิ่มความเข้าใจอันดีในความสัมพันธ์ ระหว่างไทยและญี่ปุ่น กล่าวคือการพัฒนาความสามารถ ของนักศึกษาในสาขาภาษาญี่ปุ่นธุรกิจให้มีความสามารถ ที่สูงขึ้น เหมาะแก่การทำงานในบริษัทญี่ปุ่น โดยมุ่งเน้นที่ จะพัฒนาความสามารถให้นักศึกษามีความสามารถด้าน การสื่อสาร (ประมาณสอบวัดระดับความสามารถ ภาษาญี่ปุ่นในระดับ N3) (Etsuyo et al.,2019)

เพื่อให้สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าว จึงจำเป็นจำแนกนักศึกษากระจายไปในชั้นเรียนต่าง ๆ ตามระดับความสามารถของนักศึกษาแต่ละคน และเพื่อให้ นักศึกษาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางวัฒนธรรมกับนักศึกษาชาติ ต่าง ๆ ที่เข้ามาเรียนในแผนกนักศึกษาต่างชาติตามผลการ สอบ Placement Test ซึ่งประกอบไปด้วยข้อสอบอัตนัย เพื่อวัดความสามารถทางไวยากรณ์ เรื่องการผันรูปคำกริยา

และคุณศัพท์ภาษาญี่ปุ่น จำนวน 45 ข้อ และข้อสอบปรนัย เกี่ยวกับเนื้อหาไวยากรณ์ภาษาญี่ปุ่นจำนวน 100 ข้อ รวม 145 ข้อ ซึ่งข้อสอบชุดนี้สามารถเทียบเคียงการสอบวัดความสามารถภาษาญี่ปุ่นระดับ N5 - N4 โดยมีการจัดการเรียนการสอนและกิจกรรมต่าง ๆ ไว้ชัดเจนดังต่อไปนี้

ห้องเรียน B1

ห้องเรียนนี้ อยู่ในระดับภาษาญี่ปุ่นระดับต้น ขึ้นปลาย มีผู้สอน 6 คนดำเนินการสอนในรูปแบบ Team Teaching ใช้สื่อการสอนเป็นหนังสือเรียน “Minna no Nihongo Vol.2” ห้องเรียนนี้เน้นพัฒนาการนำภาษาไปใช้จริงทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน

ห้องเรียน A

ห้องเรียนนี้ เป็นห้องเรียนภาษาญี่ปุ่นระดับกลาง ขึ้นต้น ดำเนินการสอนแบบ Team Teaching เช่นเดียวกัน

โดยมุ่งเน้นการเรียนรู้ไวยากรณ์ในระดับประมาณ N3 - N2 โดยใช้หนังสือเรียน “Chukyu e Ikou” และ “Minna no Nihongo Chukyu”

ห้องเรียน S2

ห้องเรียนนี้เป็นห้องเรียนภาษาญี่ปุ่นชั้นสูง ดำเนินการสอนแบบ Team Teaching โดยมุ่งเน้นการเรียนรู้ไวยากรณ์ในระดับประมาณ N2 - N1 โดยใช้หนังสือเรียน “New Approach Chukyu Nihongo (Kisohen)” และ “New Approach Chujokyu Nihongo (Kanzenpen)” โดยนอกจากการเรียนรู้ภาษาญี่ปุ่นแล้ว ยังมีการเพิ่มเติมในส่วนการเรียนรู้ด้วยตนเอง เช่น การให้ผู้เรียนสังเกตวิธีการเรียนของตนเอง และการทำสมุดบันทึกเป็นภาษาญี่ปุ่น ซึ่งผลจากการแบ่งห้องเรียนของนักศึกษาเป็นไปตามตารางต่อไปนี้

ปีการศึกษา 2560			ปีการศึกษา 2561		
นักศึกษา	นักศึกษา	ห้องเรียน	นักศึกษา	KIU PT	ห้องเรียน
S60/1	S60/1	S2	S61/1	79	A2
S60/2	S60/2	B1	S61/2	115	A1
S60/3	S60/3	B1	S61/3	134	S2
S60/4	S60/4	A	S61/4	91	A1
S60/5	S60/5	A	S61/5	91	B
S60/6	S60/6	B1	S61/6	129	S2
S60/7	S60/7	B1	S61/7	94	B
S60/8	S60/8	S2	S61/8	87	B
			S61/9	50	A2
			S61/10	86	B
			S61/11	87	B
			S61/12	95	A2
			S61/13	104	A1
			S61/14	99	A2
			S61/15	106	B
			S61/16	125	A1

นอกจากนี้เพื่อทราบความสามารถของนักศึกษาผ่านผลการสอบ Placement Test แล้วยังมีผลสอบ JF Standard Role Play Test ซึ่งเป็นข้อสอบการวัดผลทางการสนทนาโดย JF Japanese-Language Education Standard ในลักษณะการทำ Role Play กับอาจารย์ชาวญี่ปุ่น โดยให้นักศึกษาแสดงบทบาทสมมติตามความยากง่ายที่กำหนดตาม Role Card โดยให้อาจารย์ผู้สอนวัดผลนักศึกษาก่อนไปเรียนที่ประเทศญี่ปุ่นและหลังจากกลับมาจากประเทศญี่ปุ่น แบ่งเป็น 6 ระดับตั้งแต่ระดับ A1 - C2 โดยผลจะกล่าวถึงในหัวข้อถัดไป

นอกจากการเรียนทางภาษาญี่ปุ่นแล้ว ยังมีรายวิชาที่เกี่ยวกับสังคมวัฒนธรรม ซึ่งนักศึกษาจะต้องลงทะเบียนระหว่างที่ไปเรียนในประเทศญี่ปุ่นอีก 2 รายวิชา ดังนี้

รายวิชาสังคมและวัฒนธรรมญี่ปุ่น

รายวิชานี้ นักศึกษาต้องลงทะเบียนเรียนเพื่อไปเรียนเกี่ยวกับสังคมและวัฒนธรรมของญี่ปุ่น ผ่านการทัศนศึกษาที่เรียกว่า “Field Work” โดยหลังจากกลับจากทัศนศึกษานักศึกษาจะต้องทำรายงานเป็นภาษาญี่ปุ่นเพื่อนำเสนอ ซึ่งสถานที่ที่เป็นเป้าหมายของการไปทัศนศึกษาหรือ “Field Work” ได้แก่ เมืองโกเบ จังหวัดเกียวโต และจังหวัดนาระ ซึ่งการเขียนรายงานของนักศึกษานอกเหนือจะเป็นการเพิ่มสามารถภาษาญี่ปุ่นแล้ว ยังเป็นเรื่องที่แตกต่างจากการเรียนที่ผ่านมาเพราะนักศึกษาจะต้องถ่ายทอดสิ่งที่ตนเองไปเรียนรู้มาให้แก่ผู้อื่น เป็นภาษาญี่ปุ่นซึ่งถือเป็นประสบการณ์หนึ่งซึ่งแตกต่างจากการเรียนภาษาญี่ปุ่นทั่วไป

รายวิชาค้นคว้าอิสระ

เป็นรายวิชาที่นักศึกษาจะไปทำรายงานด้วยภาษาญี่ปุ่นในหัวข้อที่นักศึกษาสนใจ โดยนักศึกษาต้องส่งหัวข้อให้อาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาก่อนและเมื่อผ่านความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาแล้ว นักศึกษาต้องนำเสนอหัวข้อวัตถุประสงค์ของรายงานและเครื่องมือที่จะใช้เก็บข้อมูลให้แก่อาจารย์ที่ปรึกษา ก่อนไปเรียนที่ประเทศญี่ปุ่น

เมื่อนักศึกษาไปเรียนที่ประเทศญี่ปุ่น นักศึกษาจะต้องแบ่งเวลาเพื่อไปค้นคว้าข้อมูลเพิ่มเติมที่ห้องสมุดของมหาวิทยาลัย หรือไปเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่นักศึกษากำหนดไว้ตอนแรก

สำหรับรุ่นที่ 1 นั้นยังไม่มีกำหนดให้นักศึกษาต้องรายงานความคืบหน้าประเทศญี่ปุ่น ทำให้การทำรายงานของนักศึกษาไม่ต่อเนื่อง และนักศึกษาบางคนต้องกลับมาทำรายงานต่อในประเทศไทย ซึ่งไม่ตรงกับวัตถุประสงค์ของรายวิชา ดังนั้นในรุ่นที่ 2 จึงกำหนดให้นักศึกษาต้องรายงานความคืบหน้า ให้แก่อาจารย์ที่รับผิดชอบที่ประเทศญี่ปุ่น และมีผู้ร่วมฟังเป็นอาจารย์และนักศึกษาที่สนใจของมหาวิทยาลัยนานาชาติโกเบ ซึ่งการรายงานความคืบหน้านี้ส่งผลให้นักศึกษาตื่นตัวในการทำรายงานมากขึ้น แม้ว่านักศึกษาบางคนยังไม่สามารถเขียนรายงานเป็นภาษาญี่ปุ่นได้ทั้งหมด ก็มีการเข้าพบอาจารย์ที่รับผิดชอบและปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษามากขึ้น ส่งผลให้นักศึกษาสามารถรวบรวมข้อมูลได้ทันเวลาโดยไม่ต้องกลับมาทำรายงานต่อเมื่อกลับมาจากประเทศญี่ปุ่นแล้ว

ผลลัพธ์ที่มีต่อนักศึกษา

จากการไปเรียนในประเทศญี่ปุ่น สำหรับนักศึกษาบางคนเป็นการเดินทางไปใช้ชีวิตต่างประเทศเป็นครั้งแรก ด้านการปรับตัวนักศึกษาใช้เวลาประมาณ 1 - 2 สัปดาห์เพื่อให้คุ้นเคยกับการใช้ชีวิตประจำวัน

ด้านการเรียนภาษานั้นการที่ทั้งสองมหาวิทยาลัยมีความร่วมมือกันทำโครงการ One Semester Program ขึ้นเป็นระยะเวลาถึงปัจจุบันเป็นเวลา 2 ปี สามารถส่งนักศึกษาไปเรียนในประเทศญี่ปุ่นแล้ว 2 รุ่น รวม 24 คน นักศึกษาได้เรียนภาษาญี่ปุ่นในชั้นเรียน และได้ทำกิจกรรมกับนักศึกษาญี่ปุ่นและนักศึกษาต่างชาติ ได้ออกไปทัศนศึกษา และทำรายการค้นคว้าอิสระ จากประสบการณ์ที่นักศึกษาไปอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่เป็นภาษาญี่ปุ่นทั้งหมด ส่งผลให้นักศึกษามีความสามารถภาษาญี่ปุ่นสูงขึ้น โดยที่เห็นได้ชัดเจนคือความสามารถด้านการฟังและสนทนาภาษาญี่ปุ่น สังเกตจากผลสอบวัดการสนทนา JF Standard Role Play Test ที่จะกล่าวถึงต่อไป

ผลการสอบความสามารถด้านการสนทนา โดยใช้ JF Standard Role Play Test

การสอบความสามารถด้านการสนทนาจัดสอบก่อนที่นักศึกษาทั้งสองรุ่นจะเดินทางไปเรียนในประเทศญี่ปุ่น โดยจัดสอบในช่วงเดือนมีนาคม เป็นครั้งแรก และครั้งที่สองหลังจากที่นักศึกษาเดินทางกลับจากประเทศญี่ปุ่นในช่วงเดือนสิงหาคม

การสอบจัดสอบโดยอาจารย์ชาวญี่ปุ่น 2 ท่าน ที่สอนประจำในสาขาภาษาญี่ปุ่นธุรกิจ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย โดยใช้ Role Card และวิธีการสอบตามคู่มือ JF Standard Role Play Test และทำการบันทึกผล พร้อมให้ข้อสังเกตไว้ ผลการสอบเป็นไปตามตารางต่อไปนี้

นักศึกษา	ก่อนไปญี่ปุ่น ระดับ	หลังจากกลับจากญี่ปุ่น ระดับ	พัฒนาการ
S60/1	B1	B2	เพิ่มขึ้น
S60/2	A2	A2	ระดับเดิม
S60/3	A2	B1	เพิ่มขึ้น
S60/4	B1	B2	เพิ่มขึ้น
S60/5	A2	B1	เพิ่มขึ้น
S60/6	B1	B1	ระดับเดิม
S60/7	A2	B1	เพิ่มขึ้น
S60/8	B1	B2	เพิ่มขึ้น
S61/1	A1	B1	เพิ่มขึ้น 2 ระดับ
S61/2	A1	B1	เพิ่มขึ้น 2 ระดับ
S61/3	B1	B1	ระดับเดิม
S61/4	A1	B1	เพิ่มขึ้น 2 ระดับ
S61/5	B2	B2	ระดับเดิม
S61/6	A1	A2	เพิ่มขึ้น
S61/7	B1	B2	เพิ่มขึ้น
S61/8	B1	B2	เพิ่มขึ้น
S61/9	B1	B2	เพิ่มขึ้น
S61/10	B1	A2	ลดลง
S61/11	B2	B2	ระดับเดิม
S61/12	A2	B1	เพิ่มขึ้น
S61/13	B1	B2	เพิ่มขึ้น
S61/14	B1	B2	เพิ่มขึ้น
S61/15	A2	B1	เพิ่มขึ้น
S61/16	B1	B1	ระดับเดิม

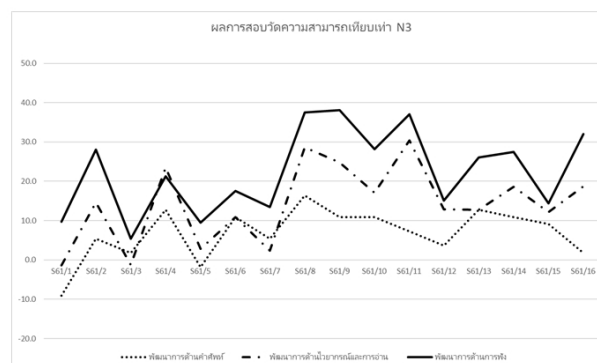
จากตารางจะเห็นว่านักศึกษาส่วนใหญ่ร้อยละ 58.3 ของนักศึกษาทั้งหมดมีสอบความสามารถด้านการสนทนาในระดับที่เพิ่มสูงขึ้น นักศึกษาร้อยละ 12.5 มีผลสอบความสามารถด้านการสนทนาเพิ่มขึ้นสองระดับ นักศึกษาร้อยละ 25 มีผลการสอบความสามารถด้านการสนทนาคงเดิม และนักศึกษาร้อยละ 4.2 มีผลการสอบลดลงเมื่อเทียบกับผลสอบก่อนไปประเทศญี่ปุ่น

จากอัตราส่วนของผลสอบนักศึกษาด้านการสนทนาพบว่า นักศึกษาร้อยละ 70.8 ได้รับการประเมินความสามารถด้านการสนทนาในระดับที่สูงขึ้น ทำให้กล่าวได้ว่าการที่นักศึกษาไปเรียนในสิ่งแวดล้อมที่เป็นภาษาญี่ปุ่นทั้งหมดนั้นมีส่วนสนับสนุนให้นักศึกษามีความสามารถด้านการสนทนาที่เพิ่มสูงขึ้นได้ ทั้งนี้อาจารย์ผู้ประเมินความสามารถได้ให้ข้อสังเกตว่า นักศึกษาที่สามารถเพิ่มระดับให้สูงขึ้นได้นั้น สามารถฟังคำถามของอาจารย์ได้อย่างเข้าใจ โดยนักศึกษาที่อยู่ในระดับ B2 มีความสามารถที่จะอธิบายเรื่องที่อาจารย์ตั้งคำถามได้ แต่ยังมีข้อจำกัดในด้านการใช้คำศัพท์บ้าง และพบการใช้ภาษาไทยในการสื่อสารกับอาจารย์บ้าง นักศึกษาที่ได้รับการประเมินในระดับ A2 นั้นสามารถสื่อสารได้ในระดับเบื้องต้น โดยสามารถให้ข้อมูลที่จำเป็นได้ แต่ในการแสดงความคิดเห็นนั้นยังยากและยังไม่สามารถเรียบเรียงประโยคได้อย่างถูกต้อง

สำหรับนักศึกษาที่มีผลการสอบลดลงนั้นอาจารย์ผู้ประเมินได้ให้ข้อสังเกตไว้ในการสอบก่อนเดินทางไปว่า นักศึกษา S61/10 สามารถเข้าใจคำถามของผู้ประเมิน และสามารถโต้ตอบได้อย่างเข้าใจ แต่ความสามารถในการใช้คำศัพท์และการออกเสียงให้ชัดเจนยังมีข้อจำกัดสำหรับการสอบครั้งที่สองหลังจากกลับมาจากการเรียนใน

ประเทศญี่ปุ่น อาจารย์ผู้ประเมินให้ข้อสังเกตว่านักศึกษาพยายามที่จะใช้ภาษาสุภาพมากเกินไป ทำให้ไม่สามารถพูดได้อย่างถูกต้อง ทำให้การรวบรวมความคิดไม่ต่อเนื่อง และบางครั้งไม่สามารถใช้ภาษาญี่ปุ่นได้อย่างถูกต้อง ทำให้ผลการประเมินไม่เข้าเกณฑ์ในระดับเดิมของนักศึกษา ดังที่ ทัศนีย์ เมธาพิสิฐ (2547) ได้กล่าวถึงปัญหาการเรียนภาษาญี่ปุ่นของนักศึกษาไทยไว้ว่า ปัญหาสำคัญที่ทำให้ผู้เรียนชาวไทยไม่สามารถสื่อสารภาษาญี่ปุ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ คือ ส่วนหรือการใช้ภาษาที่มีพื้นฐานทางความคิดและวัฒนธรรมที่แตกต่างกับสังคมไทย ยกตัวอย่างเช่น การใช้กริยา Aru และกริยา Iru ที่แยกใช้กันระหว่างสิ่งมีชีวิตและไม่มีชีวิต หรือการใช้ส่วนการให้หรือการรับ (Yari-Morai) การใช้คำแสดงอารมณ์ ความรู้สึก และการใช้คำพูดตอบโต้ระหว่างการสนทนา รายละเอียดการใช้ภาษาญี่ปุ่นที่มีความแตกต่างจากภาษาไทยนี้ เป็นอุปสรรคอย่างหนึ่งของการเรียนภาษาญี่ปุ่น หากนักศึกษายังติดกับโครงสร้างประโยคของภาษาแม่ (ภาษาไทย) การจะถ่ายทอดเป็นภาษาปลายทาง (ภาษาญี่ปุ่น) ยิ่งจะทำได้ยาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งกรณีของนักศึกษา S61/10 ที่พยายามใช้ภาษาสุภาพเมื่อพูดกับอาจารย์ ทำให้เกิดความผิดพลาดและไม่สามารถสื่อสารได้อย่างถูกต้อง ทำให้ได้รับการประเมินในระดับที่ลดลง

นอกจากผลการสอบความสามารถด้านการสนทนาแล้ว ยังได้มีการเก็บข้อมูลผลการสอบวัดความสามารถทางภาษาญี่ปุ่นในระดับเทียบเท่า N3 โดยหลักสูตรฯ จัดทำข้อสอบเอง โดยใช้เกณฑ์ของการสอบวัดความสามารถทางภาษาญี่ปุ่นในระดับ N3 โดยจัดสอบให้นักศึกษารุ่นที่เดินทางไปเรียนในปีการศึกษา 2561 (รุ่นที่ 2) ทั้งก่อนและหลังการไปเรียนในประเทศญี่ปุ่น ผลการสอบสามารถสรุปได้ดังแผนภูมิต่อไปนี้

จากแผนภูมิแสดงให้เห็นถึงพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของนักศึกษาผ่านผลการสอบวัดความสามารถภาษาญี่ปุ่นในระดับเทียบเท่า N3 จะเห็นได้ว่าพัฒนาการด้านการฟังของนักศึกษาอยู่ในระดับที่สูงที่สุด เมื่อนักศึกษากลับมาจากการเรียนที่ประเทศญี่ปุ่น สอดคล้องกับผลสอบวัดความสามารถทางการสนทนา ด้วย JF Standard Role Play Test ที่อาจารย์ผู้ประเมิน ให้ข้อสังเกตว่านักศึกษามีความสามารถในด้านการฟังคำถามได้เข้าใจมากขึ้น ในขณะเดียวกันพัฒนาการด้านคำศัพท์ยังเป็นข้อจำกัดของนักศึกษาอยู่ สอดคล้องกับผลสอบ JF Standard Role Play Test กล่าวคือนักศึกษาที่มีระดับคงเดิม หรือลดลง เป็นผลจากการที่นักศึกษามีข้อจำกัดทางด้านคำศัพท์

อย่างไรก็ตาม การเดินทางไปเรียนในประเทศญี่ปุ่นของนักศึกษาที่ทั้งสองมหาวิทยาลัยร่วมจัดตั้งโครงการ One Semester Program เพื่อยกระดับความสามารถความสามารถภาษาญี่ปุ่นให้สูงขึ้น นับว่าประสบความสำเร็จในขั้นต้น นักศึกษาสามารถมีความสามารถทางการสื่อสารที่สูงขึ้นอย่างเห็นได้จากผลการสอบทั้งการสนทนาและข้อสอบวัดความสามารถทางภาษา ดัง Miki Shibuya (2554) ได้ตั้งข้อสังเกตถึงประเด็นสภาวะการสื่อสารภาษาญี่ปุ่นที่ไม่มีเสถียรภาพ โดยได้แนะนำแนวทางในการเสริมสร้างทักษะการสื่อสารในห้องเรียนผ่านกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การแสดงบทบาทสมมติ (Role-play) การสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับองค์ประกอบในการสื่อสารระหว่างผู้พูดและผู้ฟัง ซึ่งประกอบด้วยจุดประสงค์ในการสื่อสาร ช่องว่างระหว่างข้อมูล (Information Gap) การเลือก (Choice) และปฏิสัมพันธ์โต้ตอบ (Feedback) การที่นักศึกษามีโอกาสไปเรียนในสิ่งแวดล้อมที่เป็นภาษาญี่ปุ่น เป็นการบังคับให้เกิดการสื่อสารด้วยภาษาญี่ปุ่นทั้ง ช่องว่างระหว่างข้อมูล (Information Gap) การเลือก (Choice) และปฏิสัมพันธ์โต้ตอบ (Feedback) อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้หรือหลีกเลี่ยงได้ยาก ดังนั้นเมื่ออยู่ในสถานการณ์เช่นนี้ระยะเวลาหนึ่งสามารถทำให้นักศึกษาเกิดความคุ้นเคยในภาษาญี่ปุ่นและต้องนำความรู้ที่ตนเรียนมา ประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ต่าง ๆ ให้ได้อย่างเหมาะสมเพื่อให้การสื่อสารสามารถบรรลุเป้าหมายไปได้ ด้วยเหตุนี้เองการที่นักศึกษาได้อยู่ในสิ่งแวดล้อมที่มีภาษาญี่ปุ่นรอบตัว จึงทำให้นักศึกษาสามารถพัฒนาความสามารถการเรียนรู้ภาษาญี่ปุ่นได้ดีขึ้น

สรุป

การสร้างบุคลากรที่สามารถใช้ภาษาญี่ปุ่นในระดับดีเพียงพอที่จะเป็นแรงงานในภาคธุรกิจได้นั้น มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย ได้เปิดสอนหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาภาษาญี่ปุ่นธุรกิจขึ้น เพื่อให้สามารถบรรลุเป้าหมายของหลักสูตรที่ต้องการผลิตบุคลากรเข้าสู่ตลาดแรงงานผู้ใช้ภาษาญี่ปุ่นได้ มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย จึงทำความร่วมมือกับมหาวิทยาลัยนานาชาติโกเบ เพื่อส่งนักศึกษาชาวไทยไปเรียนที่ประเทศญี่ปุ่นเป็นเวลา 1 ภาคเรียน เรียกว่า โครงการ One Semester Program มีนักศึกษาไปเรียนในประเทศญี่ปุ่นแล้วจำนวน 2 รุ่นในปัจจุบัน นักศึกษาเมื่อไปเรียนยังประเทศญี่ปุ่นนอกจากจะเรียนภาษาแล้ว นักศึกษายังมีโอกาสได้เรียนรู้สังคม วัฒนธรรมญี่ปุ่นอันจะเป็นประโยชน์ต่อตัวนักศึกษาเอง เมื่อต้องทำงานร่วมกับชาวญี่ปุ่นในอนาคต

ด้านการเรียนรู้ภาษาญี่ปุ่นโดยการอาศัยสิ่งแวดล้อมที่ใช้ภาษาญี่ปุ่นในชีวิตประจำวัน แม้จะเป็นระยะเวลาเพียง 1 ภาคเรียน (4 เดือน) นักศึกษาทั้งสองรุ่นที่ผ่านมาสามารถพัฒนาความสามารถภาษาญี่ปุ่นให้สูงขึ้นได้ โดยสามารถโต้ตอบและแสดงความคิดเห็นเป็นภาษาญี่ปุ่นได้ผ่านการประเมินโดยการสอบความสามารถทางการสนทนา JF Standard Role Play Test โดยอาจารย์ชาวญี่ปุ่นและผลการสอบความสามารถทางภาษาญี่ปุ่นเทียบเท่าระดับ N3 ที่หลักสูตรฯ จัดทำขึ้นเพื่อทดสอบนักศึกษาก่อนเดินทางไปเรียนในประเทศและหลังจากกลับมาประเทศไทย ผลปรากฏว่านักศึกษาส่วนใหญ่สามารถผ่านการทดสอบและได้รับผลการประเมินในขั้นที่สูงขึ้น เป็นข้อพิสูจน์อย่างหนึ่งว่าการไปเรียนในสิ่งแวดล้อมที่เป็นภาษาญี่ปุ่นทั้งหมดสามารถที่จะพัฒนาความสามารถด้านการสื่อสารด้วยภาษาญี่ปุ่นของนักศึกษาได้

อย่างไรก็ตามจากผลการทดสอบทั้งสองประเภทยังพบปัญหว่านักศึกษายังมีข้อจำกัดในเรื่องการใช้คำศัพท์ คำศัพท์ที่มีอยู่ในวงจำกัดทำให้จำกัดการสื่อสารที่เป็นธรรมชาติไปด้วย การพัฒนาความสามารถด้านคำศัพท์ในขณะที่เรียนที่ประเทศไทย เป็นเรื่องที่ควรจะทำการศึกษาอย่างละเอียดเพื่อการต่อยอดนักศึกษาให้มีความสามารถที่สูงขึ้นในอนาคต

References

- Etsuyo, S., Gun, A., Akane, T., Yoshie, W., Jirawat, T., Kamala, P. (2019). Report of Eastern Asia University's 1 Semester Program - Relationship between Foreign University. *Kobe International University Summary*, (97), 63-76. (in Japanese)
- Japan Foundation, (2015). *Survey Report on Japanese-Language Education Abroad 2015*, Retrieve From https://www.jpf.go.jp/j/project/japanese/survey/result/dl/survey_2015/Report_all_e.pdf
- Japanese Chamber of Commerce Bangkok, (2019). *Member*, Retrieve From <https://www.jcc.or.th/about/index3>. (in Japanese)
- Miki, S. (2011). Enhancing communication skills in the classroom. *Japan Foundation*, (53), 8-9. (in Japanese)
- Tassanee, M. (2004). Problems of Study Japanese in Thai Learners. *Japanese Studies*, 21(2), 55-56. (in Thai)

